

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัย เรื่องการนำเสนอรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแบบรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งใน บทนี้ได้นำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ขั้นพัฒนารูปแบบของการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีคุณสมบัติดังนี้ คือเป็นผู้ที่มีวุฒิปริญญาเอก หรือปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น ด้วยการเลือกแบบเจาะจง ตามคุณสมบัติของบุคคลที่กำหนด

1.2 ขั้นศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.2.1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.2.1.2 ผู้บริหารการศึกษา สังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้ากองการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

88

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1.2.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น ด้วยการเลือกแบบเจาะจง ตามคุณสมบัติของบุคคลที่กำหนด

1.2.2.2 ผู้บริหารการศึกษา สังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 20 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น ด้วยการเลือกแบบ ตามคุณสมบัติของบุคคลที่กำหนด (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2549 : 66)

1.3 ชั้นศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.3.1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.3.1.2 ผู้บริหารการศึกษา สังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้ากองการศึกษา

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1.3.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น ด้วยการเลือกแบบเจาะจง ตามคุณสมบัติของบุคคลที่กำหนด

1.3.2.2 ผู้บริหารการศึกษา สังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 20 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น ด้วยการเลือกแบบ ตามคุณสมบัติของบุคคลที่กำหนด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมประยุกต์ทางด้านสถิติและงานวิจัย โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม และทำการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยการทดสอบค่าที

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) หลักการ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการจัดการเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

89

ได้แก่ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรักท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และเห็นคุณค่าในชุมชนรอบๆ โรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในชุมชน และอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างมีความสุข 3) แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่นำมาใช้ได้ประกอบด้วย แหล่งเรียนรู้ด้านสังคม ได้แก่ สิ่งที่ตั้งคมสร้างสรรค์ขึ้นและดำรงอยู่ในสังคม เช่น กิจกรรมวันสำคัญ ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ด้านธรรมชาติ ที่มีอยู่ในชุมชน เช่น แหล่งน้ำธรรมชาติ ป่าไม้ ต้นไม้ 4) กระบวนการ ได้แก่ การวิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีอยู่จริง การจัดทำแผนฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการโดยการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา จัดให้มีการเรียนการสอนจริงในโรงเรียนในแต่ละแห่งโดยการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาให้ความรู้ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง จากการศึกษาวิจัยเรื่องการนำเสนอรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในแต่ละชั้นได้แก่ ชั้นตรวจสอบความตรงตามกรอบแนวคิดของรูป ชั้นความเหมาะสมของรูปแบบ และชั้นความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่า ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 นั้นมีความเป็นไปได้ แม้จะไม่ปรากฏว่ามีผลงานการวิจัยใดที่แสดงถึงการนำเสนอรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาโดยตรงก็ตามแต่ก็มีผลงานวิจัยที่แสดงถึงการศึกษแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายได้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านหลักการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 รายการ ได้แก่ 1) เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 2) มุ่งจัดให้มีการระดมสรรพกำลังในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน 3) การจัดการเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับหลักสูตร พบว่า โอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีมากเพราะ โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่อยู่ภายในชุมชนล้อมรอบด้วยปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้หลายประการทั้งสภาพแวดล้อมและบริบทต่างๆ โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ที่เป็นตัวบุคคลการมีส่วนร่วมในการระดมสรรพกำลังในการนำบุคคลเข้ามาให้ความรู้ และมีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้องกันทางบริบทสภาพแวดล้อมของชุมชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เช่นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุมชน การเอื้อประโยชน์ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น บุคคลต่างๆ และมีความเป็นไปได้ในด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

90

งบประมาณที่ประหยัดในการตอบแทนวิทยากรของท้องถิ่นสถานศึกษามีกำลังในการจ่าย อีกทั้งวัสดุอุปกรณ์สามารถหาได้นำมาจากท้องถิ่น และการบริหารทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณ ทรัพยากรอื่น ๆ เป็นไปอย่างสะดวกมีทางเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริง และสอดคล้องกับแนวคิดของ เกศินี โชติกเสถียร (2523 : 88) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็น สถานะทางภูมิศาสตร์ สภาพทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ตลอดจนบุคคลในชุมชนที่สถาบัน การศึกษานั้นตั้งอยู่ หรือ บริเวณใกล้เคียง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมตตา นกเกตุ (2546 : 5) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดเทศบาล โดยกล่าวถึงรูปแบบว่าประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย หลักการ เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้และวิธีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดเทศบาล

2. องค์ประกอบด้านจุดมุ่งหมายของนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ ในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 9 รายการ ได้แก่ 1) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรักท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และเห็นคุณค่าในชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน 2) เพื่อให้ผู้เรียนมีความตระหนักและห่วงแหน เห็นคุณค่าของสิ่งที่อยู่ในชุมชน 3) เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสุข รู้จักรักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) เพื่อให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในชุมชนของตนเอง 5) เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข 6) เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียน มีความรักชุมชนและบ้านเกิด 7) เพื่อให้ผู้เรียนร่วมรักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของตนเอง 8) เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม 9) เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในชุมชน และอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างมีความสุข จากในด้านนี้ พบว่า มีความเหมาะสม คือ โดยชุมชน ท้องถิ่นพร้อมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้าน บุคคล และวัสดุอุปกรณ์ที่อยู่ในชุมชน และเป็นไปได้ที่การเข้าร่วมของนักเรียนกับชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง และความรู้ที่ยั่งยืนที่ได้รับประสบการณ์จากนอกห้องเรียนตามชุมชนของตนเอง อีกทั้งนักเรียนเกิดการตระหนักในคุณค่าของคน สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมภายในชุมชน และท้องถิ่นของตนเอง อีกทั้งทางด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการสะดวกปฏิบัติได้จริงในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ (2544 : 28) กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนนั้นคือ แหล่งการเรียนรู้ คือ ถิ่นที่อยู่ บริเวณ บ่อเกิด แห่ง ที่ หรือ ศูนย์รวมความรู้ที่ให้เข้าไป ศึกษาหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย บุญประเสริฐ (2539 : 156-157) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ด้านบุคคล แหล่งเรียนรู้ด้านธรรมชาติ แหล่งเรียนรู้ด้านวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น โรงเรียนสามารถนำแหล่งเรียนรู้เหล่านั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

91

ของตนได้ โดยใช้ในการจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน

3. องค์ประกอบด้านแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ประกอบด้วย 2 รายการ ได้แก่ 1) แหล่งเรียนรู้ด้านบุคคล หรือกลุ่มบุคคลในท้องถิ่นนี้สมควรเชิญมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ ให้คำแนะนำในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1.1) ศึกษานิเทศก์ 1.2) นักวิชาการ 1.3) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน 1.4) ปราชญ์ชาวบ้าน 1.5) ผู้ปกครองนักเรียน 1.6) เจ้าของสถานประกอบการ 1.7) ผู้นำท้องถิ่น 1.8) ผู้นำทางศาสนา 2) นำแหล่งเรียนรู้ด้านธรรมชาติ ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ของบุคคลทั่วไป ประกอบด้วย 2.1) แหล่งน้ำธรรมชาติ 2.2) ป่าไม้ 2.3) ดิน 2.4) ดิน พบว่า มีความเหมาะสม เพราะการเข้าร่วมของบุคคลในชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ที่สอนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่แก่นักเรียนแล้วผู้เรียนก็เกิดการเป็นกันเองมากกว่าแหล่งเรียนรู้ที่เป็นตัวบุคคลอื่นมากกว่า เช่น ศึกษานิเทศก์ ผู้ประกอบการ เป็นต้น ผู้เรียนไม่มีความคุ้นเคยในการเรียนรู้ร่วมกันกับบุคคลที่เชิญมา โรงเรียนส่วนใหญ่ที่จะนำมาให้ความรู้แก่เด็กจะเป็นบุคคลในชุมชนมากกว่าเพราะเป็นกันเองกับผู้เรียนมากกว่าและมีความเป็นไปได้ทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลระหว่างนักเรียนกับวิทยากรในชุมชนเพราะพื้นฐานมีความเป็นกันเองเพราะเป็นคนในชุมชน อีกทั้งค่าตอบแทนของบุคคลในชุมชนก็ไม่แพงเกินกว่าที่ทางสถานศึกษาจะมีกำลังจ่าย และทั้งยังค่าวัสดุอุปกรณ์หาได้ตามท้องถิ่นชุมชนของตนเอง เพราะฉะนั้นมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่จะนำรูปแบบไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิโคลส์ (Nichols. 1971 : 341) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ที่ซึ่งประกอบด้วย ประชาชน สถานที่ต่าง และกิจกรรมทั้งหลายที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑนา พิพัฒน์เพ็ญ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านในการสอนดนตรีพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสงขลา โดยมีส่วนร่วมและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านในการสอนดนตรีพื้นบ้าน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของปราชญ์ชาวบ้าน ในการสอนดนตรีพื้นบ้านตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน พบว่า ปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมโดยการวางแผนในลักษณะการเป็นกรรมการศึกษาของโรงเรียน การวางแผนจัดการเรียนการสอนร่วมกับครูวิชาดนตรี โดยการปฏิบัติงานในลักษณะการสอน การเป็นวิทยากร การให้ยืมเครื่องดนตรี สำหรับฝึกซ้อม 2) ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านในการสอนดนตรีพื้นบ้าน คือ ขาดงบประมาณ ขาดเครื่องดนตรี เครื่องแต่งกายมโนรา ไม่มีสถานที่ฝึกซ้อมเฉพาะ ปราชญ์ชาวบ้านไม่มีเวลาร่วมจัดการเรียนการสอนและถ่ายทอดความรู้ในโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

92

4. องค์ประกอบด้านกระบวนการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 7 รายการ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีอยู่จริง 2) การร่วมวิเคราะห์หลักสูตรทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เข้ามาจัดหลักสูตร โดยการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด การเรียนรู้ 3) การจัดทำแผนฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ โดยการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา 4) จัดให้มีการเรียนการสอนจริงในโรงเรียนในแต่ละแห่ง โดยการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาให้ความรู้ 5) มีการประเมินการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาทำให้เกิดผลดีต่อการเรียน 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลาทุกสถานที่ 7) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติจริงให้ทำได้เป็น พบว่า รูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษามีความเหมาะสม และเป็นไปได้ในเชิงสภาพแวดล้อม บริบทของท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นได้จริง อีกทั้งความพร้อมทางวัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ตามท้องถิ่น และงบประมาณไม่มากเกินไป เกิดการเพิ่มพูนความรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแนวการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริงของชุมชนที่อยู่ และสอดคล้องกับแนวคิดของ โอลเซน (Olsen, 1960 : 73) กล่าวว่า สถานศึกษาควรใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อให้หลักสูตรและวิธีสอนสอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคม และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ โอเมียร์รา (ชูชาติ พ่วงสมจิตร. 2540 : 74 ; อ้างอิงจาก O' Meara, 1994. **Elementary School**. p. Abstract) ทำวิทยานิพนธ์เรื่องหลักเหตุผลของอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อผู้ปกครอง เกี่ยวกับความเข้าใจ การใช้ประโยชน์ การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว รวมทั้งทรัพยากรของชุมชนเพื่อการพัฒนาการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า เมื่ออาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษามีความเข้าใจ และให้คุณค่าแก่ครอบครัวและทรัพยากรของชุมชนแล้ว ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากขึ้น ยิ่งกว่านั้นเมื่อระบบกลไกเอื้ออำนวย ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรและความรู้ในห้องเรียนอย่างมีความหมายขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการดำเนินการวิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะที่เป็นการวิจัยไปใช้กับการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเทศบาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรจัดทำคู่มือการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาล รูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

93

ชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัด ตามแนวทางที่พบในการวิจัยนี้ เป็นนโยบาย ให้สถานศึกษาในสังกัด โดยดำเนินการประชุมชี้แจงผู้อำนวยการกองการศึกษา เพื่อทำความเข้าใจในรูปแบบ และนำคู่มือรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลไปใช้ในการบริหารงานของสำนักงานเทศบาล และสถานศึกษาในสังกัด

1.2 สำนักงานเทศบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรมีการชี้แจงประชาสัมพันธ์เผยแพร่ รูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาล ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อตระหนักและเห็นคุณค่า ความสำคัญของรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาล โดยมอบเป็นนโยบายให้สถานศึกษาดำเนินการ และมีการติดตามผลการดำเนินงาน

1.3 ผู้การบริหารสถานศึกษา ควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาล และนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาโดยดำเนินการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานของสถานศึกษา โดยดำเนินการตามคู่มือรูปแบบทางการดำเนินงาน และรายงานผลต่อหน่วยงานต้นสังกัดทราบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง/ปฏิบัติการ เกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาล

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาล โดยจำแนกตามขนาด และประเภทของสถานศึกษา

2.3 ควรได้มีการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบการนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาล ตามโครงสร้างการบริหารงาน 4 งาน ของสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารงานทั่วไป